

De moeder voedt de jonge dieren met melk uit haar lichaam.

Op de aarde leven vele miljoenen dieren. Heel grote en ook heel kleine. Ze leven in de lucht, op het land, in het water en in de grond. De **zoogdieren** leven vooral op het land. Bij de zoogdieren horen bijvoorbeeld: katten, paarden, koeien, muizen, beren, olifanten, leeuwen en tijgers. Ook zijn er zoogdieren die in het water leven, zoals dolfijnen, zeehonden, zeeleeuwen, zeekoeien en walvissen. Eén zoogdier kan vliegen als een vogel: de vleermuis.

Bosvleermuis op jacht.

Jonge zoogdieren groeien in de buik van het moederdier. Bij de huismuis bijvoorbeeld duurt dat 3 weken en bij de olifant 90 weken. Vlak na de geboorte zijn sommige jonge dieren nog zwak, blind en tandeloos. Het moederdier voedt de jonge dieren met melk uit haar lichaam. Dat wordt zogen genoemd. Vandaar de naam zoogdieren. Sommige jonge dieren worden lang door hun ouders beschermd en verzorgd. Zoals jonge olifantjes en jonge kangoeroes. Andere kunnen al gauw voor zichzelf zorgen. Alle zoogdieren hebben een **geraamte** en een **gebit**. En ze ademen door **longen**. De meeste hebben vier poten. Aan de uiteinden zitten hoeven, bijvoorbeeld bij paarden, koeien en herten. Andere hebben klauwen of

nagels, zoals katten, leeuwen, tijgers en wolven. En ze hebben **haren**. Soms zijn het erg korte haartjes, zoals bij zeehonden. Beren en schapen hebben een dikke vacht.

Er zijn zoogdieren die gras, bladeren en takken eten. Het zijn **plantenetters**. Dat doen bijvoorbeeld de koe, de olifant en de giraffe.

Een muis is een knaagdier.

Andere zijn **vleeseters**. Het zijn meestal **roofdieren**, zoals wolven, leeuwen, panthers en tijgers. Weer andere zoogdieren zijn **knaagdieren**: konijnen, hazen, ratten en muizen. Ze hebben stevige, scherpe tanden en knagen aan vruchten, wortels, bladeren en takken. Ook zijn er zoogdieren die allerlei soorten voedsel eten. Dat zijn de

alleseters, zoals varkens en sommige soorten apen. In alle zeeën en oceanen wonen **dolfijnen**. Ze kunnen onder water

Dolfijn in een dolfinarium.

niet ademen. Daarom komen ze vaak boven water. Soms springen ze hoog boven het water uit. Dolfijnen kunnen niet alleen goed springen. Ze zwemmen en duiken ook uitstekend. Dat komt door de slanke vorm van hun lichaam. Ook kunnen ze buitengewoon goed zien en horen. Bij ons land komt ook een soort dolfijnen voor. Ze worden **bruinvissen** genoemd. Ze leven in de Noordzee. Je kunt dolfijnen bekijken in een dolfinarium. Daar wordt ze allerlei kunstjes geleerd. Twee bijzondere zoogdieren zijn het **vogelbekdier** en de **mierenegel**. Beide dieren leggen eieren. Maar als de jongen uit de eischaal zijn gekomen, gaat het moederdier ze met haar melk zogen.

Neushoorns leven in Afrika en Azië. Tussen hun voorhoofd en de neus staan één of twee horens.

- Schrijf minstens vijf zoogdieren op, die op het land leven. Zoogdieren die op het land leven zijn bijvoorbeeld: _____
- Schrijf minstens vier zoogdieren op, die in het water leven. Zoogdieren die in het water leven zijn bijvoorbeeld: _____
- Een zoogdier dat kan vliegen is de _____.
- Waarom kun je zoogdieren herkennen? Zet er een kruisje voor.

☐ ze kunnen haast allemaal vliegen	☐ ze zijn behaard
☐ ze ademen door kieuwen	☐ ze ademen door longen
☐ ze hebben een geraamte en een gebit	☐ ze zijn tandeloos
☐ de moeder voedt de jongen met melk	
- Van welke dieren gebruiken wij de melk? Zet er een kruisje voor.

☐ geiten	☐ paarden	☐ koeien	☐ ezels	☐ schapen
------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------
- Niet alle zoogdieren eten hetzelfde voedsel. Er zijn _____ en _____.
- Schrijf vier knaagdieren op. Knaagdieren zijn: _____ en _____.
- Vul in: Zoogdieren die in zee leven moeten nu en dan boven water komen om _____. Dolfijnen kunnen goed zwemmen, duiken en springen, doordat _____. Bij ons land komt een soort dolfijnen in de Noordzee voor, de _____.

Kangoeroe met jong in de buidel. Daar kan het bij de moeder drinken.

De volgende opdracht mag je samen met iemand anders maken. Zoek eens uit tot welke diersoort de volgende dieren horen:

walvis - vlieg - slang - lieveheersbeestje - koe - hagedis - walrus - leguaan - eekhoorn - schildpad - snoek
mier - tonijn - zeeleeuw - vleermuis.

zoogdieren	vissen	insecten	reptielen
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____